Achtergrond

In Nederland komt jaarlijks circa 500.000 ton kunststof verpakkingsafval vrij. In het Convenant Verpakkingen III is afgesproken dat in 2005 27% van het kunststof verpakkingsafval moet worden gerecycleerd. Daarnaast is er een inspanningsverplichting opgenomen om 3% extra recycling te realiseren en om de inzet van kunststof recyclaat in verpakkingen te verhogen tot gemiddeld 5%.
Het toepassen van kunststof recyclaat vindt tot nu toe voornamelijk plaats in 'langcyclische' producten (wegmarkeringspalen, oeverbeschoeiing, etc.) en transportverpakkingen (pallets, kratten, etc.). De belangrijkste 'kort-cyclische' toepassing voor recyclaat is de markt voor vuilniszakken en landbouwfolie. De kwaliteit van kunststof recyclaat is de laatste jaren sterk verbeterd, maar er zijn diverse knelpunten waardoor het materiaal nog niet zijn weg vindt naar de verpakkingsmarkt. Dit project heeft tot doel deze (niet-technologische) knelpunten te identificeren en op te lossen.

Aanpak

Het project: 'Marktintroductie van recyclaat in kunststofverpakkingen' wordt gecoördineerd door de VMK en uitgevoerd in samenwerking met KIEM sustainable innovations en HE Milieu & Innovatie Advies. Projectpartners zijn de bedrijven IKEA Nederland, Pokon&Chrysal, de Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland, Saint Gobain - Isover en Jardin tuinmeubelen. Daarnaast wordt er in ketenverband samengewerkt met inzamelaars, herverwerkers, verpakkingsproducenten en andere marktpartijen.

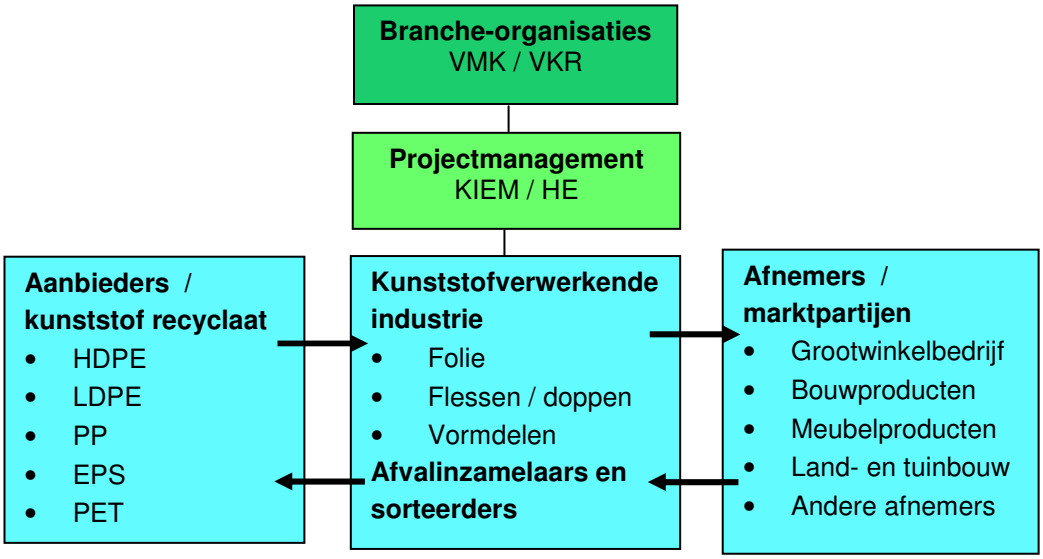

Figuur: Projectorganisatie

Ketenprojecten

Het project bestaat uit 5 ketenprojecten, waarin verschillende materialen, verwerkingstechnieken en markten vertegenwoordigd zijn. De marktpartijen zijn als partner bij het project betrokken, overige partijen zullen (via de marktpartijen) worden benaderd.

Pokon & Chrysal levert plantenvoeding die wordt verpakt in HDPE flessen met een PP doseerdop. Per jaar worden er circa 6 miljoen flessen in de markt gezet, in verschillende kleuren en formaten. In dit project wordt onderzocht of de flessen en doppen van recyclaat gemaakt kunnen worden.

IKEA verkoopt wereldwijd producten in die verpakt worden in karton en kunststof folie (LDPE). In de 11 Nederlandse woonwarenhuizen wordt jaarlijks circa 1.500 ton kunststof verpakkingsmateriaal gebruikt. Hiervan komt jaarlijks 250 ton kunststof folie vrij in de warenhuizen zelf. In dit project wordt de keten gesloten doordat IKEA met haar leveranciers zal werken aan de inzet van recyclaat folie voor verpakkingen.

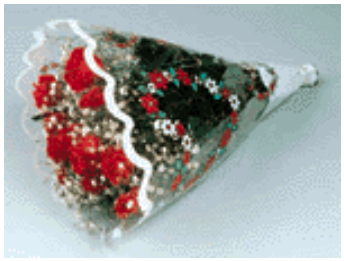

Bloemenveilingen (Bloemenveiling Aalsmeer en Flora Holland) gebruiken jaarlijks circa 10.000 ton LDPE en PP folie, waarvan ongeveer 75% bloemenhoezen en 25% palletfolie en rekwikkelfolie. Momenteel wordt hiervan 1.000 ton gescheiden ingezameld op de veilingen. In dit project is de doelstelling om van deze stroom 2.000 ton gescheiden in te zamelen en te verwerken tot nieuwe hoezen en palletfolie.

Jardin Tuinmeubelen gebruikt als verpakking voor tafels EPS ('expanded polystyrene') vormdelen. Daarnaast wordt EPS veel gebruikt als isolatiemateriaal in de bouw. Er is een inzamelingssysteem voor EPS, maar de toepassingen in de bouw staan onder druk. In verpakkingen van EPS wordt nog nauwelijks recyclaat ingezet.

Isover maakt veel gebruik van LDPE folie en zakken voor het verpakken van glaswol isolatie producten. Deze folie wordt op de bouwplaats vaak al gescheiden aangeboden aan inzamelaars en recyclingbedrijven, maar het gebruik van recyclaat in nieuwe folie en zakken vindt nog nauwelijks plaats.

Fasering

Het project heeft een doorlooptijd van 14 maanden van januari 2004 tot en met maart 2005, en wordt uitgevoerd in de volgende zeven fasen:

Fase 1: Marktverkenning
Fase 2: Vaststellen (niet-technologische) knelpunten
Fase 3: Opzetten ketenprojecten
Fase 4: Proefproductie (deelnemers)
Fase 5: Markt test en evaluatie
Fase 6: Plan marktintroductie en opschaling
Fase 7: Kennisoverdracht

Resultaat

De directe milieuverdienste van het project is de recycling van 4.500 ton kunststof in verpakkingen in de 5 ketenprojecten. Dit levert een energiebesparing op van circa 146 GJ en een reductie van 4000 ton CO_2 emissies. Indirect moet het leiden tot een tienvoudige besparing, waardoor de doelstellingen van het Convenant Verpakkingen III gerealiseerd worden.
De resultaten worden via de brancheverenigingen (VMK en VKR) en via deelnemende bedrijven verder verspreid naar andere marktpartijen door het organiseren van een Symposium, publicaties in vakbladen en door het direct benaderen van marktpartijen.

Novem subsidie

Het projectvoorstel wordt financieel ondersteund door het subsidieprogramma Milieu & Technologie - Technologie in de Markt (TeMa) van Novem. De VMK is de aanvrager, Pokon & Chrysal, IKEA Nederland, de Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland, Isover en Jardin Tuinmeubelen zijn de projectpartners. KIEM en HE zijn als uitvoerders aan het project verbonden.

Stand van zaken

Momenteel worden de contacten gelegd met verpakkingsproducenten en leveranciers van recyclaat om de 5 ketenprojecten verder in te vullen. Per ketenproject zal eind maart een samenwerkingsovereenkomst worden getekend voor de verdere uitvoering van het project.

Voor meer informatie:

Vereniging Milieubeheer
Kunststofverpakkingen
070-4440640
vmk@nrk.nl

Siem Haffmans
KIEM sustainable innovations
020-6385678
s.haffmans@kiem.nl

Emiel Hanekamp
HE Milieu & Innovatie Advies
020-4751945
emielhanekamp@he-milieu.nl